

ప్రజాస్వామ్యమా! వర్తిల్లు!!

డాక్టర్ దుగ్గరాజు
శ్రీనివాసరావు

వరండాలో ఆడుకుంటున్న నాలుగేళ్ళ చంద్రానికి తమ ఇంటిముందు తెల్లటి అంబా ిన డర్ కారు వచ్చి ఆగడం ఆశ్చర్యం కలిగింది. డ్రైవర్ తలుపుతీయగా హుండాగా కారు దిగిన పోలీస్ ఆఫీసర్ని చూసేసరికి భయంపింది. ఆ పోలీస్ ఆఫీసర్ తమ గుమ్మంపై రావటం వణుకు పుట్టించింది. "తాతయ్యా...మనింటికి పోలీస్ లోస్తున్నారు" అని అరుస్తూ ఇంట్లోకి పరిగెత్తాడు చంద్రం.

వక్కగదిలో పడక కుర్చీలో వడుకుని పేవర్ తిరగేస్తున్న వరంధామయ్యగారు ఆ కేక విని "ఎవరూ" అంటూ బయట కొచ్చారు. అప్పటికే వరండాలో కొచ్చిన ఆ పోలీ సాఫీసర్ "నమస్కారం,మస్తారూ" అంటూ వలకరించాడు. వరంధామయ్యగారు ఆ వచ్చిన వ్యక్తిని గుర్తుపట్టలేదు కాని, వలకరింపు అడిచూ పాత విద్యార్థి అని నిర్ధారించుకుని కుర్చీ చూపించారు. "నేను,మస్తారు, శేషగిరిని!" కుర్చీలో కూర్చుంటూ మొదలు పెట్టాడు ఆ ఆఫీసర్. "అర

వై తొమ్మిదిలో మీదగ్గర స్కూల్ ఫైనల్ చదువుకున్నాను." జ్ఞాపకం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు వరంధామయ్యగారు. "స్కూల్ ఫైనల్కి మదే చివరి బాచండీ" అన్నాడు మరో క్షణ ఇస్తున్నట్లు. "అవునవును. అరవై తొమ్మిదిలోనే కదూ ఎస్సెల్వీ సీ తీసేసే బెంత్ క్లాస్ని ప్రవేశపెట్టింది ప్రభుత్వం." జ్ఞాపకాల వుటల్ని తిరగయ్యటంలోనే ఉన్నారు మస్తారు. "ఇదే చివరి బాచ్. ఇప్పుడు తప్పారే...మీకన్నా

చిన్నవాళ్ళతో కలిసి టెంట్ క్లాస్ రాయాలి... అందుచేత ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకుని చదవండి 'అంటూ మీరు పదేపదే హెచ్చరించేవారండీ."

ఏదో ఒక భయం చూపించి పిల్లలు శ్రద్ధగా చదివేలా చూడటం తన వృత్తిలో భాగం. అది విద్యార్థులకు బాగా జ్ఞాపకముండే అవకాశం ఉంది కాని... అనుకున్నారు వరంధామయ్యగారు.

"ఒకసారి క్లాస్ సెగ్గెట్టి రమణయ్యతో కలిసి కాలవగట్టు కెళ్ళానని చితకబాదారు- గుర్తుండా, మాస్టారు!"

అది గుర్తుపెట్టుకుని పోలీస్ ఆఫీసర్ గా కిని తీర్చుకోవటానికి వచ్చాడా ఏమిటి అనుకుంటూ- "ఆ... ఏమో... ఆరోజు ఆవేశంలో అలా కొట్టుంటా" అన్నారు మాస్టారు.

"కాదు, మాస్టారు... ఆరోజు మీ రిచ్చిన శిక్షే నన్నింతవాడిని చేసింది. 'ఆ రమణయ్య ఉత్తజాలాయి వెధవ. అయినా, వాడికేం? తాతలు సంపాదించిన ఆస్తి మూలుగుతున్నది. చదువు లేకపోయినా బ్రతకగలడు. మీ నాన్న పోలీసాత్వం చేస్తూ నిన్ను చదివిస్తున్నాడని గుర్తుంచుకో' అని మీ రా రోజు చేసిన హెచ్చరిక ఇప్పటికీ నా చెవుల్లో మ్రోగుతునే ఉన్నది, మాస్టారు! ఆ హెచ్చరికే నాలో పట్టుదలను పెంచి, ఐ.పి.ఎ.కి ఆఫీసర్ ని చేసింది. నే నిప్పు డీ జిల్లాకు పోలీసు సూపరిండెంట్ ని, మాస్టారు!"

వరంధామయ్యగారికి అప్పటికి అంతా గుర్తొచ్చింది.

అప్పుడే కూతురు వంపిన కాఫీ కప్పు శేషగిరికి అందిస్తూ- "మీ బావతో నేను రిటైరైపోయాను, గిరి! మరు సంవత్సరమే ఇక్కడి కొచ్చి మా అమ్మాయి దగ్గర సెటిల్ అయిపోయాను. నా అల్లుడు ఇక్కడే స్కూటర్స్ పాకర్ లో పని చేస్తున్నాడు."

"ఇక నే వస్తా, మాస్టారు!" అన్నాడు గిరి- పూర్తిచేసిన కాఫీ కప్పు కిందపెడుతూ.

ఆరోజు తన మరు వినబట్టే అంతవాడయ్యాడు శేషగిరి అని గర్వపడుతున్న మాస్టారు- "అదేమిటి, గిరి! అలా పచ్చి ఇలా వెళతా నంటావ్. ఉండు భోజనం చేసి వెళుదువుగాని" అన్నారు.

"నాకు మీతో మరికొంత సేపు గడపాలనే ఉంది, మాస్టారు! కాని, పక్క ఊరికి రేపు ఓ మినిస్టర్ గా రొస్తున్నాను... బలహీనవర్గాల వారికి పట్టాలు పంచటానికి. ఆయన పర్యటనకు బందోబస్తి ఏర్పాటు ఎలా జరుగుతున్నాయో చూడటానికి బయలుదేరా. మీ రి ఊళ్ళ స్థిరపడ్డారని తెలిసి ఇక్కడ ఆగాను. మంత్రిగా రొచ్చేసరికి ఏర్పాట్లన్నీ సరిగా లేకపోతే విసుక్కుంటారు."

"భలేవాడివే... ఓ జిల్లా కంటటికి ఆఫీసర్ ని... నువ్వే అలా మట్లాడితే ఎలాగయ్యా?"

"నిజమే, మాస్టారు! ఈ ఉద్యోగంలో అధికారం అనే కొరడా చేతిలో ఉంటుంది. జనంమీద ఎలాపడితే అలా ఝుళిపించవచ్చు. కాని, మీ ఉద్యోగంతో పోలిస్తే ఇదెంత చెప్పండి!" కుర్చీలోంచి లేచి నెమ్మదిగా గుమ్మంవైపు అడుగులు వేశాడు. సాగనంపటానికి వెంట మాస్టారు కదిలారు. "ఉదాహరణకు మిమ్మల్నే తీసుకోండి. మీ దగ్గర చదువు కున్న పదిహేను సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఘొమ్మల్ని గుర్తుంచుకుని మీ దగ్గరకు వచ్చి నమస్కారం చేశాను. కాని, ఇలాంటి గౌరవం నా దగ్గర పనిచేసే వారినుండి నాకు దక్కుతుందనే సమ్మకం లేదు. ఇన్నాళ్ళు నాకు అడుగుడుగుకు

శాల్యాట్లు చేసినవారే నేను రిటైరైపోయాక నామీద పిటీషన్స్ పెట్టటానికి వెనకాడరు. సర్కిల్ లో ఉన్నంతకాలం రాజకీయ నాయకుల చీవాట్లు భరించాలి."

"తిట్లు తినాల్సిన కర్మమిటయ్యా- మన ఉద్యోగ ధర్మం మనం నిర్వర్తిస్తుంటే?" అడిగారు మాస్టారు.

"అదంతా మీరు ఉద్యోగం చేసుకునే రోజులో, మాస్టారు!" కారు దగ్గరికి చేరిన గిరి, డిక్టీలోని పండ్ల బుట్టని మాస్టారింట్లో పెట్టమని ఆర్డరిచ్చాడు డ్రైవర్ కి.

"ఆరోజుల్లో మీ డ్యూటీనే మీకు దైవం. అందుకే దేవుడితో సహా మీ రెవరికీ భయపడేవారు కాదు. మీ దృష్టి మీ వృత్తిమీద తప్పించి ప్రమోషన్స్ మీ దుండేది. కాదు. మీకు ట్రాన్స్ ఫర్ అంటే బెంగలేదు. కాని, ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల—అందు నా మలాంటి అధికారుల—ఆలోచనా సరళి వేరు, మాస్టారు! ఉద్యోగంలో చేరిన మరుసటి రోజు నుండే తరువాత రాబోయే ప్రమోషన్ మీదే మా దృష్టి. ట్రాన్స్ ఫర్ అంటే భయం. అందువల్ల ఆ ప్రమోషన్ వచ్చేలా, ట్రాన్స్ ఫర్ రాకుండా చూసుకోవటమే మాలక్ష్యం. ఆ లక్ష్యసాధనకై మా ఆఫీసర్ల మధ్య పరుగుపందెం. ఆ పందెంలో వెనకపడకుండా ఉండాలన్నా, గెలుపు సాధించాలన్నా రాజకీయ నాయకుల ప్రాపకం కావాలి. ఆ ప్రాపకంకోసం మేం చేసే కక్కుర్తి పనుల్లో నీతి-అవినీతి, న్యాయం, అన్యాయం అనే తేడా మర్చిపోతున్నాం. మా బాధ్యతలు మకు గుర్తుండటంలేదు. మంత్రిల కరుణా కటాక్షాలకోసం తిరగటంలోనే మా కాలమంతా గడిచిపోతున్నది."

ఇన్నాళ్ళు ఆ నోట, ఈ నోట విని, పేపర్లలో చదివి, సమ్మల్, లేదో తెలియని సందిగ్ధంలో ఉన్న విషయాలను ఆ వ్యవస్థలో ఒక భాగమైన తన ప్రియశిష్యుడి నోటిద్వారా వచ్చినిజాలుగా తెలుసుకునేసరికి తట్టుకోలేకపోయారు మాస్టారు. "అయితే నువ్వు కూడా అంతేనా, గిరి?" బాధగా మూలిగింది మాస్టారి గొంతు.

"నేనే కాదు, మాస్టారు, ప్రస్తుతం ఈ వ్యవస్థలో ప్రతి ఒక్కరి పరిస్థితి ఇలానే ఉంది. మీ తరంవారికి ఇలాంటి పరిస్థితి ఎదురవుతే ఏం చేసేవారో నే నూహించలేను కాని, మా తరం మాత్రం ఎదురీదే ప్రయత్నం చెయ్యటంలేదు. ఈ కుళ్ళు కంపుతో ప్రవహిస్తున్న ఈ ప్రభుత్వ ప్రవాహంలో

మానంగా కొట్టుకుపోతున్నాం. ఈ ప్రవాహం ఎటు కొట్టుకుపోతున్నది, మమ్మల్ని ఎక్కడికి చేరుస్తుంది... ఇవి ఆలోచించే తీరిక మకు లేదు."

"అలాగని ఈ వ్యవస్థలో ప్రవాహానికి ఎదురీదే వ్యక్తులు లేరని కాదు, మాస్టారు! ఆ బహుకొద్ది మంది ఎదురీదే ప్రయత్నంలో ఉక్కిరి బిక్కిరై అట్టడుగున పడిపోతున్నారు."

పండ్లబుట్ట లోపలపెట్టి వచ్చిన డ్రైవర్ కారు డేరు తీసి భయంగా నిలుచుంటే, వెనక కింటులో కూర్చున్నాడు పోలీస్ సూపరిండెంట్ శేషగిరి.

కారు బయలుదేరుతుండగా, "మరొక్క విషయం చెప్పటం మరిచిపోయాను, మాస్టారు! మీ రా రోజు ఏ జాలాయి వెధవతో తిరిగినందుకు నన్ను కొట్టారో వాడే ఇప్పుడొస్తున్న మినిస్టర్. అతడి రక్షకుడిగానే నేను పనిచేస్తున్నది." గిరి మటలు పూర్తి కాకుండానే వెళ్ళిపోయింది ఆ ప్రభుత్వ వాహనం.

ఆ కారు వేగానికి లేచిన దుమ్ము వరంధామయ్యగారి కళ్ళముందు మేఘంలా ఆలుముకుంది.

చదువు ఒంటబట్టక, జాలాయి వెధవలా తిరిగి అరడజను హత్యలకు కారకుడైన రమణయ్య ప్రజలను పరిపాలించే మంత్ర!

నుమరు ఇరవై ఏళ్ళు విజ్ఞానం అర్జించటమే తవస్సుగా చదివి, ప్రత్యేక తర్ఫీదుపొంది ప్రజల శ్రేయస్సుకోసం ప్రభుత్వోద్యోగం చెయ్యమని వంపబడిన గిరిలాంటి ఆఫీసర్లు ఆ మంత్రినుంచి ఆర్డర్లందుకోవటమా!!

ఇదేనా ప్రజాస్వామ్యపు విశిష్టత!

ఈ ప్రజాస్వామ్యమేనా... మన దేశంలో ను స్థిరంగా పాతుకుపోయినందుకు మనమంతా గర్విస్తున్నాం?

కళాశాలలోనే కుల, మత రాజకీయాలు ఆరంభించి, తమ కులం, తమ మతం ఓటర్ల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్న నెయూజకవర్గాలనుంచి ఎన్నికై, మంత్రులుగా తమ కులంవారికి, తమ సన్నిహితులకు పదవులు కట్టబెడుతూ, వేదికల మీదనుంచి మాత్రం కుల నిర్మూలనకోసం పాటువడాలని చెప్పే ఈ బడా నాయకుల మటలకు వెర్రి ప్రజలు తల లూపుతున్నారా!

రాజకీయవాదుల మోసాలను గ్రహించలేని నిరక్షరాస్యులైన అమాయక ప్రజలను క్షమించవచ్చు. కాని, మేధావుల మని చెప్పుకునే విద్యా వంతుల విచక్షణా జ్ఞానం ఎటుపోయింది!!

ప్రజల అమాయకత్వాన్ని ఆసరాగా తీసుకుని అందలం ఎక్కి కులుకుతున్న ప్రజా ప్రతినిధులకు బుద్ధి చెప్పాల్సిందిపోయి, గిరిలాంటి అధికారులు రాజకీయ నాయకులతో చేరి ప్రజలను దోచుకుంటున్నారా!!

ఆలోచించినకొద్ది వరంధామయ్యగారి రక్తం ఉడికిపోతున్నది.

పాతతరం ప్రతినిధిగా ఈ వ్యవస్థ మర్చుకు తానేం చెయ్యగలనా అని ఆలోచిస్తూ ఇంటి వరండాచేరిని వరంధామయ్యగారు కళ్ళు తిరిగి కూలబడ్డారు.

ఆ నీరసంలో కూడా వరంధామయ్యగారి పెదాలు అస్పష్టంగా ఏదో చెబుతున్నాయి.

ఆ వడలిన ముఖంలో ఈ తరాన్ని మేల్కొల్పాలనే తపన మాత్రం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.